

60

4422

-20-

SZEF SZTABU GENERALNEGO W.P.

Warszawa, dn.30./XI. 1925.r.

Gen. Dyw. Stanisław HALLER.

L.dz. 4422/K.P.tjn.

Prośba o zwolnienie.

PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

przez Pana Ministra Spraw Wojskowych

WARSZAWA - BELWEDER.

W chwili przesilenia w łonie armji, przed 2.½ roku, powołał mnie Pan Prezydent Rzeczypospolitej telegraficznie z Francji i rozkazał mi objąć natychmiast stanowisko szefa sztabu generalnego. Przetrwałem na tem stanowisku w trudnych warunkach różne zmiany rządów i ministrów spraw wojsk., będąc zdania, że ten apolityczny urząd powinien być przy fluktuacjach politycznych ostoją ciągłości pracy i dyscypliny armji. Przetrwałem tem chętniej, że nie tylko ministrowie spraw wojsk., ale i dotychczasowi szefowie rządów /:PP. Witos i Wł. Grabski/ dażyli mnie widocznem zaufaniem.

W czasie ostatniego przesilenia sytuacja się jednak zmieniła. Głośno opowiadano po mieście, że obsada stanowiska szefa sztabu generalnego jest przedmiotem przetargu politycznego, przetargu dla mnie ubliżającego, bo robionego bez mej wiedzy, bez poprzedniego wypowiedzenia mi służby na tem stanowisku. Wymieniano głośno nazwiska mych przewidzianych następców. Zasada apolityczności stanowiska szefa sztabu generalnego została podważona.

Spółeczeństwo nasze instyktownie oczekuje, że szef sztabu generalnego nie pokryje milczeniem takiego obniżenia gotowości bojowej armji, któreby mogło narazić naszą niepodległość na niebezpieczeństwo. Jego odpowiedzialność nie jest wpraw-

dzie konstytucyjna, ale w rzeczywistości nie mniejsza, bo fa-
chowa i moralna. Jeżeli rząd obecnie, w groźnej sytuacji finan-
sowej kraju, żąda od armji nadzwyczajnych oszczędności i rezyg-
nacji z części planu koniecznej rozbudowy wojennej armji, to tak
ogromną moralną i fachową odpowiedzialność przed społeczeństwem
za zaprojektowanie tych restrykcji może wziąć na siebie tylko
taki szef sztabu generalnego, którego stosunek do rządu oparty
jest na zupełnym i widocznym zaufaniu.

Nie ma obowiązku jej wziąć na siebie szef sztabu general-
nego, uważany za tak mało potrzebnego, że jeszcze za jego urzę-
dowania i bez jego wiedzy czyni się obsadę jego stanowiska przed-
miotem przetargów politycznych.

*Wobec tego, proszę Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o
zwolnienie mnie ze stanowiska szefa sztabu generalnego.*

*przebiegiem
granicy.*

Obecnie, kiedy sztab generalny pokazał się tak skonso-
lidowanym, że nie tylko ze spokojem, ale też z ironją spoglądał
na niedawne dyletanckie próby szerzenia strachu i zamętu w sze-
regach armji, mogą ustąpić z uczuciem wewnętrznego zadowolenia
i z przeświadczeniem, że armja zrobiwszy od 2 ½ roku ogromny po-
stęp w kierunku konsolidacji, już z tego kierunku daleko zboczyć
nie potrafi.

Na następcę mego proponuję generała dyw. Thullie, jako
pod względem fachowości, a równocześnie powagi, najodpowiedniej-
szego kandydata.

SZEF SZTABU GENERALNEGO

GENERAL DYWIZJI.

L. 4422/KP G.

Do

PANA SZEFA SZTABU GENERALNEGO

do rąk własnych!

W

miejscu.

4422
Dnia 1/12 wycofytem osobno
J. Ministerowi

1/12

100

Nr. Szf. Gen. .... /K. P.

Warszawa. dn. .... 192...

Komendant
Oficerski; Akcja Pięchoty
Akcyj Podchorążych

T

odpisi

Warszawa dnia 23/XI 1925.

Paufue.

Do Pau Generala
Szefa Sztabu Generalnego
drazystowkong.

Melduję, iż dnia 13 listopada b. r. był u mnie pułkownik S. G. Wierwana Diagonowski i siłowo i energicznie krytykował bardzo ostro całą działalność szefa Sztabu Wojskowego Paua Generala Sikorskiego. Okazał pułkownikowi Wierwanemu - D nie należy stać się w sprawie W. i do innych oficerów i podobną krytykę, oraz iż w sprawie użycia się prawie i zdecydowanie napisać na Paua szefa Sztabu Sikorskiego, uważając jakiś pułkownika W. za planowca, w celu rażącego i zderzenia na siebie szeregu oficerów, ten bardziej, iż chciał się to w momencie silnego podniecenia umyślnie w czasie kryzysu gabinetowego, uważam za swój obowiązek przedstawić o tym Pauu Generałowi.

Pułkownik W. przedstawił mi:

- 1) Pau Generał Sikorski natomiast musi być gen Skirskiego do objęcia przewodnictwa w sprawie badania akt biura historycznego.
- 2) Pau Generał Sikorski zastąpił takie pryncypy kontentu dawania i utrudnionych korespondencji na dotychczas dla armii.
- 3) Pau Generał Sikorski swoją „ureadlową” politykę kompletnie zderzył - urowniał całą armię.
- 4) W paru następnych dniach „Skauera” Paua Gen Sikorskiego, zamierza się w Kurjencie Porównaniu biografii Paua gen. S. z lat ubiegłych i artykuł o stosunkach dowodzących Gen Sikorskiego.
- 5) Do wiadomości państwa, decyduje Pau skarność Piłsudskiego, jak się wyraził w „wygodnych paktach”
- 6) Wnelkie porozumienie z Paucem Gen. Sikorskim uważam za wykluczenie

W piątek, dnia piątej o godzinie 3 w noc z 15 na 16 listopada (zpaściu
u siebie w mieszkaniu) przybył do mnie pułkownik J. G. Abraham; mów-
niąc o tem, że Pan Generał Sikorski jest już raz na raz na raz "skorony"
ranga, ode mnie wyraźnej odpowiedzi: czy ja przechodzę na "ich" stronę

Żapy taśm - co to ma znaczyć? Pułkownik Abraham odpowiedział:

- 1) Pan ciarnatek Piłsudski jutro pojutrze obejmie władzę.
- 2) Cała ranga wamary frakta na stronę Pana ciarnatka Piłsudskiego
- 3) 2 Prezydentów nie będą się liczyć.

Dać mi na to krótką odpowiedź: pojedź drogą, różniącą, to znaczy, dro-
gą fizyjski wojkowej i nie szkolej poprowadzę również drogą fizyjski.

Aluz, rana, czy, i po wycie nocnej u mnie Pułkownik Abraham
był również i tym samym i u innych oficerów.

(-) Pankiewicz
pułkownik. Dłab. Generalny

Widziałem! Warszawa dnia 25/XI 1925

(-) Stanisław Wierciński pułk.

p.o. Szefa Dep. I

za zgodność z oryginałem

[Signature]

(-) Borkowski
major. S. Gen.

Ministerstwo Spraw Wojskowych Adaptacyjne Szefa Dłabu Gen.	
Wpi. dnia 21/XI 1925 god. .... Licz. 4450/47. 1925 ratka.	Ref

Prokurator. pny Wpzt. Szolnie Oary. N° 1.
Ocekuje wniosków do dnia 3/12 25

podp. (-) Stan Haller gen
Szef. Dł. Gen
Iako wfaśiwy dowódca

Kauc. Pnyb. Srepa dt. Jew

L: 4450/42.

Do resk wiarnych

Pana Prokuratora przy Wojdowym
Sądzie Okręgowym Nr 1.

Odbratam 2

2m 25'

Marmachynski

112

9 117 80307 476463